

**Затверджено
Рішенням Правління АПУ
Асоціації правників України
від 13 червня 2013 року**

**Зі змінами і доповненнями
від 23 вересня 2015 року
від 30 жовтня 2015 року
Президент
Бугай Д.В.**

**Зі змінами і доповненнями
від 22 квітня 2019 року
Президент
Стецько А.В.**

**Зі змінами і доповненнями
від 19 грудня 2022 року
Президентка**

Огречук А.О.

**ПОЛОЖЕННЯ
про Етичну комісію Всеукраїнської громадської організації
«Асоціація правників України»**

Положення про Етичну комісію Всеукраїнської громадської організації «Асоціація правників України» розроблене на підставі Статуту Всеукраїнської громадської організації «Асоціація правників України» (далі – «Асоціація»). Це Положення визначає засади формування та діяльності Етичної комісії Асоціації.

1. Загальні положення

1.1. Етична комісія є незалежним органом Асоціації, який створюється та діє з метою забезпечення дотримання членами Асоціації вимог до етичних та моральних аспектів їхньої професійної діяльності, контролю за дотриманням членами Асоціації Етичних правил правника, положень Статуту та інших внутрішніх документів Асоціації.

1.2. У своїй діяльності Етична комісія керується Статутом Асоціації, цим Положенням, Етичними правилами правника, а також іншими внутрішніми документами Асоціації, що мають відношення до діяльності Етичної комісії.

1.3. Етична комісія виконує покладені на неї даним Положенням функції.

2. Функції Етичної комісії

2.1. Етична комісія:

- здійснює контроль за дотриманням членами Асоціації Етичних правил правника, положень Статуту та інших внутрішніх документів Асоціації;
- здійснює контроль за професійною діяльністю членів Асоціації з метою недопущення фактів заподіяння шкоди репутації Асоціації нечесними та недобросовісними діями її членів-правників при здійсненні ними професійної діяльності;

- розглядає письмові звернення про порушення Етичних правил правника (далі – «звернення»);
- дає оцінку діям членів Асоціації, щодо яких надійшло звернення про порушення ними Етичних правил правника;
- встановлює факти наявності/відсутності в діях членів Асоціації ознак порушення Етичних правил правника;
- вживає заходи з метою усунення членами Асоціації порушень Етичних правил правника які передбачені п. 7.1 цього Положення;
- приймає рішення про застосування до члена Асоціації, який порушив Етичні правила правника, попередження про виключення із членів, як морально-виховний захід;
- готує та надає Правлінню Асоціації рекомендації про виключення члена Асоціації, який повторно та/або грубо порушив Етичні правила правника;
- надає роз'яснення щодо тлумачення Етичних правил правника.

3. Права та обов'язки членів Етичної комісії

3.1. Члени Етичної комісії для здійснення своїх функцій мають право:

- перевіряти дійсність обставин, зазначених в зверненні, щодо порушення членом Асоціації Етичних правил правника;
- виступати з ініціативою про порушення Етичною комісією провадження за наявності обґрунтованої підозри про порушення членом Асоціації Етичних правил правника;
- виступати з ініціативою про порушення Етичною комісією провадження відносно роз'яснень щодо тлумачення Етичних правил правника;
- приймати участь у всіх засіданнях Етичної комісії та вільно викладати свою особисту точку зору;
- витребувати та отримувати від членів та органів Асоціації необхідні документи, вивчення яких відповідає функціям Етичної комісії. Ці документи повинні бути представлені протягом 3 (трьох) робочих днів з моменту отримання відповідного запиту від Етичної комісії про їх надання;
- отримувати необхідну для діяльності Етичної комісії інформацію від фізичних осіб та юридичних осіб незалежно від їх підпорядкування та форми власності;
- ініціювати скликання засідань Правління шляхом звернення до органів, які наділені правом скликання засідань Правління згідно зі Статутом Асоціації, а також відповідно до інших внутрішніх документів Асоціації;
- ініціювати винесення питання на голосування методом електронного опитування членів Етичної комісії;
- отримувати пояснення від осіб, залучених до перевірки обставин щодо порушення членом Асоціації Етичних правил поведінки;
- голосувати на засіданнях Етичної комісії з питань, що є предметом її розгляду;
- голосувати під час електронного опитування членів Етичної комісії;
- інші права, не заборонені законодавством України та необхідні для виконання Етичною комісією покладених на неї функцій.

3.2. Члени Етичної комісії зобов'язані:

- знати та дотримуватися законодавства України, Статуту Асоціації, Етичних правил правника та інших внутрішніх документів Асоціації;
- дотримуватися в своїй діяльності принципів рівноправності, неупередженості, справедливості;
- належним чином та у визначений цим Положенням строк формулювати висновки за результатами розгляду звернення;
- дотримуватися режиму конфіденційності інформації, до якої члени Етичної комісії мають доступ при виконанні своїх функцій, і не використовувати цю інформацію в особистих цілях чи в інтересах інших осіб, представниками яких вони є.

4. Склад та порядок формування Етичної комісії. Вимоги до члена Етичної комісії

4.1. Правління Асоціації визначає кандидатів у члени Етичної комісії із числа членів Асоціації які не обіймають посад в органах Асоціації.

4.2. Членами Етичної комісії можуть бути досвідчені, авторитетні та поважні правники, які з високою мораллю та повагою ставляться до професії правника, з відповідальністю дотримуються законодавства України, Етичних правил правника та інших внутрішніх документів Асоціації, а також

володіють необхідним сумарним досвідом і кваліфікацією для здійснення нагляду за дотримання членами Асоціації Етичних правил правника та інших внутрішніх документів Асоціації, інших морально-етичних принципів у процесі здійснення членами Асоціації своєї професійної діяльності.

4.3. Всі особи кандидатів у члени Етичної комісії повинні бути погоджені Піклувальною Радою Асоціації.

4.4. Члени Етичної комісії затверджуються Правничою Асамблеєю Асоціації.

4.5. Члени Етичної комісії призначаються на засіданні Правління Асоціації шляхом голосування окремо по кандидатурі кожного із пропонованих в члени Етичної комісії осіб. Особа члена Етичної комісії затверджується Правлінням Асоціації у разі отримання при голосуванні кваліфікованої більшості голосів від числа членів Правління.

4.6. Етична комісія утворюється строком на 5 (п'ять) років у кількості 5 (п'яти) її членів. У разі закінчення 5-річного строку повноважень члени Етичної комісії продовжують виконання своїх повноважень до затвердження Правничою Асамблеєю Асоціації нових членів Етичної комісії.

4.7. Етичну комісію очолює Голова Етичної комісії, який обирається простою більшістю голосів членів Етичної комісії на її першому засіданні. У випадку недосягнення згоди між членами Етичної комісії протягом одного місяця, питання про призначення Голови Етичної комісії виноситься на розгляд Правління Асоціації.

4.8. Голова Етичної комісії:

- забезпечує загальне керівництво діяльністю Етичної комісії;
- забезпечує дотримання цього Положення членами Етичної комісії;
- пропонує перелік питань для розгляду на засіданні Етичної комісії та головує на її засіданнях;
- доручає членам Етичної комісії виконання певних функцій з питань, що розглядаються;
- представляє Етичну комісію на засіданнях Правління, Правничої Асамблеї, перед Президентом, Виконавчим директором Асоціації, а також у відносинах з іншими органами Асоціації, інформує їх, у разі необхідності, про рішення, прийняті Етичною комісією;
- підписує всі документи, що виходять від імені Етичної комісії, включаючи протоколи;
- проводить переговори з особами, які не є членами Асоціації, з приводу письмових звернень, що розглядаються Етичною комісією;
- виконує інші повноваження, пов'язані з діяльністю Етичної комісії.

4.9. У випадку тимчасової відсутності Голови Етичної комісії за згодою всіх її членів функції Голови виконує інший обраний член Етичної комісії. У випадку недосягнення згоди між членами Етичної комісії протягом одного місяця питання про призначення особи, яка тимчасово виконуватиме функції Голови Етичної комісії, дане питання виноситься на розгляд Правління.

4.10. Перше засідання Етичної комісії повинно відбутися не пізніше 10 (десяти) робочих днів з дня затвердження складу комісії Правничою Асамблеєю Асоціації.

4.11. Особа не може виконувати повноваження члена Етичної комісії у разі:

- обрання її на виборну посаду в органи Асоціації;
- вчинення дій які порушують Етичні правила правника, інші норми галузевих правил етики (суддів, адвокатів, прокурорів, нотаріусів тощо);
- набрання законної сили обвинувальним вироком суду, яким члена Етичної комісії визнано винним у скоєнні злочину.
-

4.12. У разі виникнення обставин, що заважають виконанню членом Етичної комісії своїх функцій чи не сумісні з їх виконанням, він зобов'язаний негайно повідомити про такі обставини Правління Асоціації та не приймати участь у розгляді провадження про порушення Етичних правил правника взявши самовідвід.

4.12.1 Під обставинами які заважають виконанню членом Етичної комісії своїх функцій чи не сумісні з їх виконанням, розуміється обставини коли члени Етичної комісії прямо чи

опосередковано заінтересований у розгляді провадження про порушення Етичних правил правника або є підстави, які можуть викликати сумнів у його об'єктивності.

4.12.2. Недотримання членом Етичної комісії вимог даного пункту є підставою для його виключення із Асоціації.

4.13. Повноваження члена Етичної комісії можуть бути припинені рішенням Правничої Асамблеї Асоціації за пропозицією Правління Асоціації. У разі неможливості члена Етичної комісії продовжувати виконувати свої повноваження, визначені цим Положенням, за рішенням Правління Асоціації він звільняється від виконання функцій члена Етичної комісії. Призначення членом Етичної комісії іншої особи відбувається у такому ж порядку, як і при створенні Етичної комісії.

4.14. Порядок звільнення члена Етичної комісії передбачений п. 4.13 цього Положення, розповсюджується на випадки складання повноваження члена Етичної комісії за власним бажанням.

5. Порядок проведення засідань Етичної комісії

5.1. Рішення Етичної комісії приймаються на її засіданнях або методом електронного опитування.

5.2. Методом електронного опитування може бути прийняте рішення щодо відкриття Етичною комісією провадження про порушення Етичних правил правника або відмови у відкритті.

5.3. Будь-який член Етичної комісії може виступити з ініціативою стосовно скликання засідання або винесення питання на електронне опитування Етичної комісії у випадку виявлення чи надходження звернення про порушення членом Асоціації Етичних правил правника.

5.4. Засідання Етичної комісії вважаються правомочним, якщо на ньому присутні не менше 3 (трьох) членів від її складу.

5.5. Кожному члену Етичної комісії належить один голос.

5.6. Рішення на засіданнях Етичної комісії приймаються відкритим голосуванням абсолютною більшістю голосів присутніх на засіданні членів Етичної комісії. При рівній кількості голосів, голос Голови Етичної комісії є вирішальним. Рішення Етичної комісії зазначається в протоколі, який підписується всіма членами Етичної комісії.

5.7. Члени Етичної комісії у випадку своєї незгоди з думкою більшості мають право зазначити про це в протоколі засідання чи оформити окремим документом свою думку й, у разі потреби, довести її до відома Правління Асоціації.

5.8. В засіданнях Етичної комісії приймає участь секретар, який не наділений повноваженнями члена Етичної комісії.

5.9. Секретар засідання призначається Головою Етичної комісії з числа працівників Секретаріату Асоціації. Секретар Етичної комісії:

- здійснює організаційно-технічне забезпечення діяльності Етичної комісії;
- за дорученням Голови Етичної комісії обирає місце проведення засідання та вживає заходи із підготовки до засідання, забезпечує технічне обладнання засідання тощо;
- здійснює виклики та повідомлення учасникам на засідання Етичної комісії;
- перевіряє наявність та з'ясовує причини відсутності осіб, яких було викликано для участі в засідання Етичної комісії, і доповідає про це Голові Етичної комісії;
- веде протоколи засідань, оформляє матеріали провадження, що ведеться Етичною комісією;
- забезпечує зберігання документів Етичної комісії;
- забезпечує доведення до адресатів рішень Етичної комісії та направляє їм, у разі необхідності, документи, видані Етичною комісією. Документи, видані Етичною комісією, направляються учасникам провадження не пізніше наступного дня після прийняття таких документів (окрім протоколів засідань, зазначених у п. 7.4. цього Положення);

- організовує опублікування інформації про результати роботи Етичної комісії на сайті Асоціації в мережі Інтернет та у «Віснику Асоціації правників України» після попереднього узгодження тексту повідомлення з Головою Етичної комісії.

5.10. Всі документи, видані Етичною комісією (протоколи засідань, висновки членів Етичної комісії, інші документи) зберігаються в архіві Секретаріату Асоціації протягом строку не меншу 5 (п'яти) років.

5.11. Особами, які беруть участь в засіданні Етичної комісії із розгляду звернення про порушення Етичних правил правника (далі – «Учасники провадження про порушення Етичних правил правника»), є:

- особа, яка подала звернення до Етичної комісії про порушення членом Асоціації Етичних правил правника;
- особа, щодо якої подано звернення про порушення нею Етичних правил правника;
- інші члени Асоціації, якщо Етична комісія визначить їх участь у засіданні обов'язковою;
- інші особи, які не є членами Етичної комісії, якщо Етична комісія визнає їх участь необхідною (за згодою таких осіб).

5.12. Всі учасники засідання Етичної комісії можуть брати участь в провадженні особисто та/або через своїх уповноважених представників.

5.13. Етична комісія у разі необхідності для забезпечення усестороннього розгляду звернення може залучати до своєї роботи професійних консультантів та/або експертів та/або спеціалістів з конкретних питань, які потребують спеціальних знань, з зобов'язанням таких залучених осіб зберігати конфіденційність.

6. Порядок подання та розгляду звернення про порушення Етичних правил правника

6.1. Будь-яка особа може подати до Етичної комісії звернення про порушення членом Асоціації Етичних правил правника.

6.2. Звернення викладається письмово. У зверненні має бути зазначено:

- ім'я (найменування) особи, яка звертається із зверненням, її поштові реквізити, адреса електронної пошти, номер засобу зв'язку, дані про членство в Асоціації;
- ім'я особи, щодо якої надходить звернення про порушення нею Етичних правил правника, її поштові реквізити, адреса електронної пошти, номер засобу зв'язку;
- суть порушення, виклад обставин, якими обґрунтовується порушення членом Асоціації Етичних правил правника;
- вимога про застосування мір відповідальності до члена Асоціації, який порушив Етичні правила правника;
- у разі необхідності – заява про витребування від інших осіб документів та матеріалів, необхідних для розгляду звернення;
- перелік документів та інших матеріалів, що додаються до звернення. Особа, яка подає звернення до Етичної комісії, повинна надати Етичній комісії всі наявні у такої особи документи та матеріали, що підтверджують факт порушення членом Асоціації Етичних правил правника.

6.3. На підставі звернення за наявності обґрунтованої підозри про порушення членом Асоціації Етичних правил правника Етична комісія протягом 5 (п'яти) робочих днів відкриває провадження про порушення Етичних правил правника. Провадження про порушення Етичних правил правника також може бути відкрито Етичною комісією за власною ініціативою, за дорученням Правничої Асамблеї або Правління Асоціації.

6.4. Підставами для відмови у відкритті провадження про порушення Етичних правил правника є:

- невідповідність звернення вимогам пункту 6.2. цього Положення;
- відсутність обґрунтованої підозри про порушення членом Асоціації Етичних правил правника;
- повідомлення в зверненні про порушення Етичних правил правника особою, яка не є членом Асоціації;
- питання, порушене в зверненні, не належить по сфери повноважень Етичної комісії або виходить за межі її повноважень.

6.5. Про відкриття провадження про порушення Етичних правил правника повідомляється особа, яка подала звернення, та особа, щодо якої подано звернення про порушення нею Етичних правил правника.

6.6. Після відкриття провадження про порушення Етичних правил правника Голова Етичної комісії надає доручення одному з членів Етичної комісії провести перевірку фактів та доказів щодо обставин про порушення членом Асоціації Етичних правил правника, зазначених у зверненні. За результатами перевірки член Етичної комісії готує письмовий висновок щодо виявлення, підтвердження, спростування чи уточнення факту порушення членом Асоціації Етичних правил правника. Водночас член Комісії повинен висловити у цьому висновку думку щодо порушення Етичних правил правника, Статуту АПУ та/або інших внутрішніх документів Асоціації.

6.7. Член Етичної комісії пропонує заходи щодо усунення порушення та виносить їх на засідання Етичної комісії.

6.8. Про дату, час та місце проведення засідання Етичної комісії заздалегідь письмово повідомляються всі учасники провадження про порушення Етичних правил правника. В повідомленні має бути викладене пропозиція даним особам бути присутніми на засіданні під час розгляду звернення.

6.9. Неприбуття будь-кого з учасників провадження про порушення Етичних правил правника, належним чином та заздалегідь повідомлених про дату, час та місце проведення засідання, не є перешкодою для проведення засідання Етичної комісії.

6.10. У будь-який час після відкриття провадження про порушення членом Асоціації Етичних правил правника цей член Асоціації або інші учасники провадження мають право на підставі їхнього письмового клопотання у місці і в час, визначений Етичною комісією, ознайомитися з усіма документами та матеріалами, наявними у Етичній комісії щодо даного провадження про порушення Етичних правил правника.

6.11. Під час засідання учасники провадження про порушення Етичних правил правника не обмежені у використанні будь-яких правомірних способів доведення Етичній комісії своєї позиції та можуть надавати Етичній комісії свої пояснення, заяви, клопотання, додаткові документи та матеріали, а також інші докази. Особа, щодо якої розглядається звернення про порушення нею Етичних правил правника, в тому числі у разі неприбуття нею на засідання Етичної комісії може подавати письмові заперечення проти фактів та обставин, викладених у зверненнях.

6.12. Строк розгляду звернення про порушення членом Асоціації Етичних правил правника не повинен перевищувати 45 (сорока п'яти) днів з моменту порушення провадження про порушення Етичних правил правника. За необхідності Етична комісія може прийняти рішення про продовження строку, але не більше ніж на 15 (п'ятнадцять) днів.

6.13. Етична комісія закриває провадження у разі:

- смерті особи – члена Асоціації щодо якого надійшло звернення про порушення ним Етичних правил правника;
- відзиву звернення особою, яка його подала.

7. Рішення, які приймаються за результатами розгляду звернення про порушення Етичних правил правника

7.1. За результатами розгляду звернення про порушення членом Асоціації Етичних правил правника Етична комісія має право прийняти одне з таких рішень:

- 1) відмовити у задоволенні вимог звернення у разі, якщо в діях члена Асоціації, чия діяльність перевірялася під час провадження про порушення Етичних правил правника, не виявлено ознак порушення Етичних правил правника;
- 2) закрити провадження про порушення Етичних правил правника;
- 3) пропонувати члену Асоціації протягом визначеного Етичною комісією строку вжити заходи для усунення порушення ним Етичних правил правника;

- 4) застосувати до члена Асоціації, який порушив Етичні правила правника, попередження про виключення із членів, як морально-виховний захід;
- 5) рекомендувати Правлінню Асоціації виключити члена Асоціації, який повторно та/або грубо порушив Етичні правила правника.

7.2. Рішення про вжиття членом Асоціації заходів для усунення порушення ним Етичних правил правника та рішення про застосування до члена Асоціації попередження про виключення із членів можуть бути прийняті Етичною комісією у разі встановлення факту вчинення членом Асоціації вперше несуттєвого порушення Етичних правил правника, яке не призвело до серйозних наслідків та не завдало істотної шкоди прав, свободам та охоронюваним інтересам інших осіб чи Асоціації.

7.3. У разі, якщо під час провадження про порушення членом Асоціації Етичних правил правника Етичною комісією виявлено факти повторних або серйозних порушень Етичних правил правника, Етична комісія приймає рішення про направлення Правлінню Асоціації рекомендацій про виключення особи із членів Асоціації. Для цілей цього пункту Положення, серйозним порушенням є порушення, яке завдало шкоди честі та гідності інших членів Асоціації та/або Асоціації як такої, завдало істотної шкоди прав, свободам та охоронюваним інтересам інших осіб чи Асоціації, призвело до інших серйозних наслідків.

7.4. Належним чином завірена копія рішення Етичної комісії, оформленого у формі протоколу засідання Етичної комісії, не пізніше ніж через 5 (п'ять) днів з моменту його винесення направляється всім учасникам провадження у справі про порушення Етичних правил правника або вручається їм особисто під розпис у той самий строк.

7.5. Рішення Етичної комісії, прийняте за результатами розгляду звернення про порушення Етичних правил правника, публікується на сайті Асоціації в мережі Інтернет та у «Віснику Асоціації правників України».

7.6. Рішення Етичної комісії є обов'язковим для виконання членом Асоціації, щодо якого воно прийняте.

8. Тлумачення Етичних правил правника

8.1. Тлумачення Етичних правил правника здійснюється у випадках:

- звернення будь-якої особи (далі – «звернення про тлумачення»);
- ініціативи Етичної комісії.

8.2. Звернення викладається письмово. У зверненні має бути зазначено:

- ім'я (найменування) особи, яка звертається із зверненням про тлумачення, її поштові реквізити, адреса електронної пошти, номер засобу зв'язку, дані про членство в Асоціації;
- положення Етичних правил правника, роз'яснення щодо тлумачення якого необхідно надати;
- виклад обставин, які обумовили необхідність надання Етичною комісією тлумачення Етичних правил правника;
- у разі необхідності – заява про витребування від інших осіб документів та матеріалів, необхідних для розгляду звернення про тлумачення;
- перелік документів та інших матеріалів, що додаються до звернення про тлумачення.

8.3. У строк не пізніше 3 (трьох) днів з моменту надходження звернення про тлумачення Етична комісія приймає рішення про відкриття або відмову у відкритті провадження про тлумачення Етичних правил правника (далі – «провадження про тлумачення»).

8.4. Підставою для відмови у відкритті провадження про тлумачення є невідповідність звернення вимогам пункту 8.2. цього Положення.

8.5. Після відкриття провадження про тлумачення Голова Етичної комісії надає доручення одному з членів Етичної комісії провести аналіз обставин, які обумовили необхідність тлумачення Етичних правил правника. За результатами аналізу член Етичної комісії готує письмовий висновок із пропозицією про тлумачення положення Етичних правил правника, який розглядається на засіданні Етичної комісії.

8.6. Рішення Етичної комісії про надання роз'яснення щодо тлумачення Етичних правил правника приймається на засіданні Етичної комісії без виклику особи, яка подала звернення.

8.7. Рішення Етичної комісії про надання роз'яснення щодо тлумачення Етичних правил правника оформлюється протоколом засідання та надсилається або передається під розпис особисто особі, яка подала звернення про тлумачення, не пізніше 5 (п'яти) днів з моменту прийняття рішення.

8.8. Рішення Етичної комісії, прийняте за результатами розгляду звернення про тлумачення, публікується на сайті Асоціації в мережі Інтернет та у «Віснику Асоціації правників України».

9. Прикінцеві положення

9.1. Зміни та доповнення до можуть бути внесені до цього Положення за рішенням Правління АПУ.

10. Перехідні положення

10.1. Зміни та доповнення до цього Положення набирають чинності з моменту їх внесення за рішенням Правління АПУ та поширюють свою дію на всі справи, які перебувають у провадженні Етичної комісії.